

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА: НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ

Грабовенко О.А.,
Варчук О.А.

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

Формуванню облікової політики підприємства необхідно приділяти багато уваги, тому що це запорука раціональної побудови бухгалтерського обліку [1].

Процес формування облікової політики є досить трудомістким та передбачає здійснення певних послідовних процедур, використання сукупності методів та прийомів організації та ведення бухгалтерського обліку.

Облікова політика підприємства розробляється на основі «Методичних рекомендацій щодо облікової політики», Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» та Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку та інших нормативних документів.

На практиці, основною проблемою є невідповідність затвердженого на підприємстві розпорядчого документу з облікової політики затвердженим «Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства» у частині окремих елементів облікової політики. Для усунення цієї проблеми підприємствам доцільно здійснювати її удосконалення в двох напрямках: аналіз та контроль (рис. 1).

Проведення аналізу облікової політики та контролю її виконання дозволить своєчасного виявити недоліки та врахувати особливості обліку на підприємстві з урахуванням специфіки його діяльності.

Питанню проведення аналізу облікової політики та контролю її виконання у наукових джерелах приділяється недостатньо уваги, хоча ці питання особливо актуальні у процесі адаптації до міжнародних стандартів.

Аналіз облікової політики необхідно проводити враховуючи вимоги Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства [2], через повноту розкриття складових елементів облікової політики у розпорядчому документі про облікову політику досліджуваного підприємства.

Для проведення аналізу облікової політики доцільно побудувати наступну допоміжну таблицю (табл. 1).

Таблиця 1

Аналіз складових елементів облікової політики

Складові елементи облікової політики згідно Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства	Складові елементи облікової політики згідно розпорядчого документу досліджуваного підприємства	Відхилення: відповідність («+»)/ невідповідність «-»	Примітка
1	2	3	4

Рис. 1. Напрямки удосконалення облікової політики підприємства

Виявлені відхилення можливо відкоригувати згідно Методичних рекомендацій щодо облікової політики підприємства та внести зміни в розпорядчий документ про облікову політику.

Контроль виконання облікової політики можливо здійснити шляхом проведення її аудиту.

Так, О. Ширкіна та І. Василевич наголошують, що «питання формування облікової політики та її виконання відносяться до значимих областей аудиту, які суттєво впливають на достовірність бухгалтерської звітності. У зв'язку з цим облікова політика підприємства є об'єктом перевірки на всіх етапах аудиту бухгалтерської звітності – від планування до формування висновку» [3].

А. Глушаченко вважає, що «ознайомлення з діяльністю підприємства аудитор розпочинає з вивчення змісту облікової політики підприємства, що дозволяє визначити особливості обліку підприємства, скласти точний план перевірки з врахуванням специфіки фінансово-господарської діяльності і стану підприємства» [4].

Для проведення аудиту облікової політики необхідно здійснити наступні процедури:

- перевірити наявність на підприємстві затвердженого розпорядчого документу щодо облікової політики;
- визначити відповідність змісту розпорядчого документу щодо облікової політики вимогам законодавства та П(С)БО та внутрішнім нормативним документам;

– провести аналіз елементів облікової політики.

Аналіз облікової політики та контроль її виконання дозволить визначити відповідність обраної облікової політики вимогам сучасного законодавства та забезпечити раціональну побудову бухгалтерського обліку.

Література

1. Грабовенко О.А. Облікова політика підприємства: визначення поняття та проблеми її формування / Грабовенко О.А., Варчук О.А. // Економіка, фінанси, право. «Проблемні питання, коментарі та поради – 2016» Том 3. Економіка. Київ. – С. 19 – 24.
2. Барановська Т.В. Облікова політика підприємств в Україні: теорія і практика: дис. канд. екон. наук: 08.06.04 / Т.В. Барановська. – Житомир, 2004. – 282 с
3. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства та внесення змін до деяких наказів Міністерства фінансів України» від 27.06.2013 р. №635: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article%3Fart_id=364675&cat_id=363499.
4. Глушаченко А. І. Сучасні аспекти облікової політики сільськогосподарських підприємств та її застосування при аудиті [Текст] / А. І. Глушаченко // Вісник СНАУ (Серія «Економіка та менеджмент»). – 2005. – Випуск 6-7. – С. 150-156.
5. Формування механізму організації обліку результатів екологічної діяльності вуглевидобувних підприємств [Електронний ресурс] / В.А. Гавриленко, О.В. Бичкова // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2014. – № 3 (13). – С. 87-93. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n3.html>.
6. Філіппова С.В. Вибір системи оподаткування та організація податкового обліку суб'єктами малого підприємництва – юридичними особами на засадах альтернативності [Текст] : монографія / С.В. Філіппова, М.О. Ананська. — Донецьк : Вид-во«Ноулідж» (Донецьке відділення), 2013. — 120 с.